

Pohjois-Savon ELY-keskuksen joukkoliikenteen rahoitussuunnitelma ajokaudelle 2025-2026

Sivistyslautakunta 26.08.2025 § 77
321/02.08.00.01/2025

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Sonkajärven kunnan välillä on solmittu yhteistyösopimus henkilökuljetusten järjestämisestä, joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmästä ja joukkoliikenteen kustannusten jakamisesta. Sopimus on tullut voimaan 1.6.2020 ja sitä on muutettu 5.6.2023 alkaen. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Yhteistyösopimukseen perustuvassa rahoitussuunnitelmassa sovitaan kunnan rahoitusosuudesta kuntalaisiaan palvelevissa ELY-keskuksen joukkoliikennehankinnoissa. Rahoitussuunnitelma tehdään vuosittain ja siinä sovitaan ajokaudelle kohdistuvien kustannusten jakamisesta.

Aluehallinnon uudistuksen myötä ELY-keskuksen joukkoliikennetehtävät siirtyvät Traficomiin ja näin ollen Traficom korvaa ELY-keskuksen sopimusosapuolena ELY-kunta yhteistyösopimuksessa ja siihen liitettävässä rahoitussuunnitelmassa 1.1.2026 alkaen.

Joukkoliikennepalveluiden rahoittaminen

Vuoden 2025 määrärahakiintiö on 6,8 M€, joka sisältää lipputulokiintiön 750 000 €. Viime vuosina tehdyillä sopeuttamistoimilla mm. vuorotarjonnan karsimisella ja valtionavustuksien pienentämisellä on saatu turvattua määrärahan riittävyys joukkoliikennepalveluiden hankintaan. Kuntien kustannusosuudet säilyvät viime ajokauden tasolla. On kuitenkin huomioitava, että joukkoliikenteen arvonlisäveron nousu 10 prosentista 14 prosenttiin 1. tammikuuta 2025 alkaen vaikuttaa kuntien euromääräisiin kustannuksiin.

Käyttöoikeussopimukseen perustuvassa kuntarajat ylittävässä liikenteessä ELY-keskuksen rahoitusosuus on 75 % ja kuntien yhteenlaskettu rahoitusosuus 25 %. Kuntien rahoitusosuudesta keskuskaupungin osuus on 20 % ja jäljelle jäävä osuus jaetaan kaikille kunnille tasaosuuksin mukaan lukien keskuskaupunki. Kustannukset jaetaan kohdekohtaisesti niiden kuntien kesken, joita kohteen liikenne palvelee. Kuntien sisäisen liikenteen kustannuksista kunnat vastaavat kokonaan.

Bruttokorvaukseen perustuvan sopimusliikenteen kustannusjaossa on painotettu kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueen sisällä tehtyjen matkojen osuutta suhteessa muista kunnista tehtyihin matkoihin. Kustannustenjakomalli pohjautuu ELY-keskuksen ja kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisen väliseen lippu- ja maksujärjestelmän yhteistyöhön. Muiden kuntien maksuosuudet määräytyvät matkustuksen painottumisen ja liikenteen palvelutason perusteella.

ELY-keskuksen toimivallassa olevan kaupunkimaisen paikallisliikenteen kustannuksista ELY-keskuksen osuus on 45 % ja kaupunkien osuus 55 %. Palveluliikenteen ja muun kaupungin sisäisen liikenteen kustannuksista kaupungit vastaavat kokonaan. Kunnan rahoitusosuutta koskeva rahoitussuunnitelma ajokaudelle 2.6.2025- 31.5.2026 on tämän kirjeen liitteenä. ELY-keskus laatii kunnan maksueräluettelot sopimusten liitteeksi ja indeksitarkistaa hinnat sopimusehtojen mukaisesti.

Rahoitussuunnitelman hyväksyminen

Joukkoliikenteen palvelutaso voidaan turvata vuosille 2025–2028 asetettujen palvelutasotavoitteiden mukaisena vain yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Rahoitussuunnitelmassa esitetty kustannusjako perustuu nykyiseen ELY-keskuksen käytössä olevaan joukkoliikenteen valtion rahoituksen tasoon. Pohjois-Savon ELY-keskus esittää liitteenä olevan rahoitussuunnitelman hyväksymistä osaksi solmittua yhteistyösopimusta.

Päätösesitys

Sivistyslautakunta hyväksyy esitetyn rahoitussuunnitelman ja liittää sen osaksi yhteistyösopimusta.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
